

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminea',
Foi'a, candu concedu ajuto'riele. — Pretiulu:
pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl.
v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunato'ria.

Brasiovu 20/8 Februaru 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la
DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare pu-
blicare.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvani'a.

Nr. 2424/1867.

Publicatiune.

Cu legea finantierea aprobata la locurile mai in-
nalte s'a aplacidatu pe anulu administrativu curente
sum'a de douadeci si cinci de mii fiorini val. austr. care
va ave menire:

a) ca se se participedie artisti lipsiti de mediloce,
inse plini de sperantia cu stipendie, carii artisti voru fi
si pasitu la publicitate ori cu unu opu de sene stata-
toriu mai mare, ori ca voru fi intru acea positie de
a pute produce lucrari de ale sale de una valore mai
temeinica;

b) ca se se dea din trens'a pensioni adica stipen-
die pentru atari artisti, carii voru fi lucratu deja ceva
cu succesu si folositoru, — si carii voru fi cu stipen-
diale aceste intru atatu ajutorati, — incatu se pota pasi
mai incolo pe carier'a inceputa cu fericire;

c) si ca se se intrebuintiedie in urma spre mi-
siuni in sfer'a artei cultivato'rie, si inca atari artisti,
carii voru fi ajunsu deja mesur'a artistica de sene-
statoria. —

Pre candu 'si retiene ministeriulu c. r. de statu,
carui e incredintata executarea acestei donatiuni, — a
conferi in sfer'a sa de aptivitate pensiunile aceste, fara
a eschide prin acesta competinta' a chlamata la aceea,
asi determina de punctu de manecare in privint'a
misiuniloru dande artistiloru cultivatori, lipsele care
se voru ivi in apta privint'a, ale statului, —
si a face intru acesta privint'a dispositiunile cele nece-
sarie, se provoca prin acesta toti artistii din sfer'a arte-
loru cultivatorie (architectur'a, sculptur'a si pictur'a), a
artei poetice si musice, carii voru ave vreo indreptare
la impartasire cu unu atare stipendiu, a efectui acesta
celu multu pana la 15 Martiu a. c. la acestu gub. reg.

Cererile respektive voru trebui se cuprinda in
serie:

1. Desorierea rampei de cultura, catu si referin-
tiale personale ale competitoriului.
2. Insemnarea modalitatei dupa care se va face
intrebuintare de stipendiu pentru cultivarea ulterio'ra.
3. Documentele respektive despre probele mentio-
nate ale talentelui, catu si despre mesur'a culturai ajunse.
Stipendiele aceste se voru conferi deocamdata pe
unu anu, pre candu se observesa, cumca determinarea
marimeii se va considera dupa referintiele personale ale
competitoriului, catu si scopulu care e de a ajunge prin
conferirea lor, si cumca i sta competitoriului in volia
a'si esprima intru acesta privint'a pof'ta sa.

Acesta se publica in urm'a emisului inaltei cance-
lariet reg. aul. trans. din 22 Ian. a. c. Nr. 64. 1867.
Clusiu in 31 Ianuaru 1867.

Dela Guberniulu reg. transilvanu.

Brasiovu 18/6 Febr. Alaltaeri in 16
se alese unu senatoru in loculu repausatului
Constantinu Ioanu. Alesulu este dn. Franciscu
de Brennerberg secretariu dela tribunalu.

De'ca noi nu amu fi locuitori si Transil-
vaniei si nu din Brasiovu si nu amu vietui a-
mestecati in acesta comuna cu alte natiuni, tota
alegere' no'stra din 16 ar avea numai insemna-
tate locala si s'ar vorbi despre ea mai multu
numai in familiile candidatiloru, alesiloru, ca-
diutiloru dela alegere, din cauza mai virtosu,
ca lumea in timpulu nostru are cu totulu alte
griji fara nici o asemenare mai mari decatn este
alegere' unui senatoru intr'o comuna. La noi
inse mai multe cestiuni personale se prefacu in
cestiuni de principiu mai alesu atunci, candu
este vorba despre naintarea romaniloru in dere-
gatorii publice.

Cei 10 mii romani locuitori in Brasiovu si
in hotarul lui astept'a cu totu dreptulu, ca in
loculu lui Constantinu Ioanu se se al'ega de se-
natoru erasi unu romanu. In adeveru ca drep-

tulu era langa romani, legea inse si pracs'a
vechia cu totulu in contra loru. Aici premi-
temu insemnarea, ca omenii pe la noi in ase-
menea casuri vorbescu de alegere. Nu este
alegere, ci este numai o simpla candidatura
for'te marginita, adica la numeru de trei. Punc-
tele regulative tienu curatu, ca comitele natiunii
sasesci pune pentru fiacare postu cate trei insi
in oanditatiune, era cei 100 reprezentanti ai co-
munei au se al'ega numai din acei trei candi-
dati. Chiaru si pentru alegerea sutasiloru se
punu totu numai cate trei insi in oanditatiune,
din carii apoi cei ce se mai afla in vietia alegu
si intregescu reprezentant'a. Nicairi nu se
dice ca se se ia respektu la nationalitati si con-
fesiuni, seu se fia observata vreo proportiune,
ci legea lasa totulu in bun'a vointia a comitelui
natiunii sasesci, dela carele dependu si romanii
si ungurii locuitori in partea de sud-ostu a
Transilvaniei, in asié numitulu „fundus regius“.
Dupa vechea pracs'a pazita de predecesorii dlui
Konrad Schmidt se mai observ'a si anii servi-
tiului amplotiiloru. Astadata inse dn. comite
alu natiunii sasesci delatur'a acesta pracs'a cu
totulu, candidatur'a sa sari preste dn. Fischer
oomisariu politienescu, germanu r. catolicu, ca-
rele se afla de 28 ani in serviciulu cetatii, cum
si preste dn. Fridericu Schnell notariu primariu
totu r. cat., unu amplotiatu erasi vechiu si for'te
activu, carui insa'i sta in cale numai fratietatea,
incatu adica frate-sou celu mai mare inca este
senatoru din cei betrani; asié venira in candi-
datiune altii mai tineri, adica dn. Fridericu
Soutschek totu r. catolicu, cu sierbitiu de 16
ani, Fr. de Brennerberg evang. protestantu cu
14 ani si Stef Rusu cu 4 ani de servitiu. Dn.
comite Konrad Schmidt motiv'a, acesta candi-
datura cu nisce temeieri luate catu din natur'a
functiunii publice, catu din lege cu privire la
nepotismu, precum si din referintiele nationale,
dicendu ca s'ar cuveni ca in loculu romanului
C. Ioanu se se al'ega erasi unu romanu. Dsa
nu avea trebuintia de a o motiva pentruca le-
gea nu'lu indator'a la acesta, ci ea 'i cere cu to-
tulu alte conditiuni pentru candidati, adica se
fia adapati in sciint'a de drepturi, cu caracteru
solidu, cu merite cunoscutu, cetatienu, membru
alu reprezentantii comunale.

Impregiurarea din urma dete dlui secretariu
Fr. Maager ocaziune de a provoc'a pe adunare,
ca se puna protestu la protocolu si ce cera dela
comitele natiunii, ca pe viitoru se nu mai esa
cu unu asemenea argumentu, carele ascunde in
sinesu unu principiu for'te periculosu, adica prin-
cipiulu proportiunii nationale si confesionale.
Adunarea stete pe unu momentu ca ametita.
Atunci G. Baritiu intr'eba pe dn. presiedinte,
de'ca voiesce seu nu, a lasa locu discusiunii a-
supra propunerii facute. I se da cuventu cu
adausu, ca nu va putea suferi criticarea candi-
datiunii. Baritiu la acesta dice, ca nu este
si n'a fostu nici odata vreunu amicu entusiastu
alu proportiuniloru la deregatoriile publice, con-
stata totusi in modu obieptivu, ca proportiunile
isi au temeielu loru chiaru in legile fundamen-
tale si in pracs'a Transilvaniei, apela totuodata
la simtiulu de dreptate alu adunarii si la
spiritulu timpului; era in catu romaniloru
le sta legea in cale, propune si cere, ca pentru
casurile viitoare comun'a se cera catu mai cu-
rend'a infintiare a nouai legi comunale *)

Dn. presiedinte Fridericu Fabricius prefectu
alu cetatii si alu districtului observ'a, ca legea
comunala noua este supusa de catra universi-
tate mai de multu la prean. sanctiune, care se
si astepta.

Dn. Fr. Wächter secretariu presidialu pri-
cependu pe semne reu pe B. combate erasi
proportiunile cu ferbintiela si se alatura la pro-

*) In loculu Regulativelor dela 1795, 1797, 1808.

testu. B. se vede silitu a'i respunde, aducandu'i
aminte, ca romanii sunt aceia, carii in timpu-
rile trecute au blastematu mai multu acelea 7
si respective diece peate politice, nationale,
confesionale, teritoriale din Transilvani'a, se pro-
vo'ca si la actele dietale d' 1864, reflect'za pe
sasime chiaru si la interesu nationalu sasescu
de a cauta impaciuire si amicitia cu romanii etc.

Dn. adv. Fr. de Trauttenfels sustiene, ca
propunerea de protestu a dlui Fr. Maager ar fi
cu totulu de prisosu. — Dupa o desbatere
sourta propunerea lui Maager se puse la votu
si se adopt'a cu 88 voturi, era alui Baritiu se
aman'a pe siedinti'a viitoare.

Se incep'u alegerea. Era 94 membrii ale-
gatori. Resultatulu a fostu: d. Soutschek 22,
de Brennerberg 57, St. Rusu 15 voturi.

Dintre romani 4 insi n'au venitu la adu-
nare. De altmintrea cativa din romani si greci
mergu for'te arare ori la adunariile comunale.

Mai suntemu datori adeverului inca si cu
observatiunea, ca romanii din acesta cetate si
districtu dela 1850 incóce n'au ingrijitu de
loou, pentruca se intre si din sinulu loru juristi
absoluti la pracs'a in magistratu. Astadi afara
de dn. Rusu nu mai este nici unu romanu ca
practicoantu, cancelistu, secretariu seu in alta
calitate. Din contra amplotiati sasi tineri inse
mai vechi decatn dn. Rusu sunt 11, carii stau
inainte. Celu care vrea unu scopu, trebuie se
vrea si midilocele. Era deca noua nu ne vine
la socot'la a da pe tinerii nostri la pracs'a co-
munala fara plata pe 1—2 ani si apoi in plati-
sióra de 4 multu 600 fl. pe 6—9 ani urmatori,
ci ii aplicamu mai bucurosu inca totu la comp-
toir si la taraba, seu ii tramitemu pe campiile
tierii romanesci, pentruca se alerge dupa casti-
guri, atunci se nu speramu ca vomu lua cea
mai puciza inriurintia asupra trebiloru publice
si comunale nici intr'o suta de ani. Domniloru,
invetiatur'a inalta, deregatoriile, vieti'a constitu-
tionala si parlamentara costa pret'ctendeni bani
multi, osten'la si mai multa. Era deca
cumva noi cugetamu ca nord americanii,
ca fiii bogatiloru se nu'si perda timpulu cu afa-
cerile publice, ci se le lase saraciloru inse invet-
tiati, — bine, fia si asié, atunci inse sunteti d a-
tori se asudati pentru acestia din pungile dvó-
stra platiindule osten'la loru macar precum plati-
titi gramaticiloru (Buchhalter) cate un'a si doua
mii fiorini. Aceia caroru nu le place a lucra cu
mintea, trebuie se ajute cu pung'a; aceia carii
din fiii loru de „bani-gata“ nu voiescu a face
„cantialisti“, „secretari“, „gazetari“, „guri-mari“,
se al'ega tineri sermani, inse geniali si se'i
impinga nainte. Nu pricepu inse, pentruca ó-
menii avuti si totu odata invetiati se se
feresca de ceea ce se numesce nobile oficiuim.

Fia acestea dise nu atatu despre acestu tie-
nutu, catu mai virtosu pentru toti locuitorii ar-
deleni provediuti cu stari materiale mai bune.

Amblarea timpului pe la noi cam de o luna
incóce s'emanu mai multu a primav'era decatn
a érna; ninsórea cum cade asié se si duce.
Economii de oi avura in lips'a de nutretiu unu
mare norocu, ca in mai multe parti le scósera
dio'a la pasiune. Pretiurile bucatelor au mai
scadiutu.

— Camer'a comerciala de aici va alage in
siedinti'a viitoare unu deputatu pentru conferin-
tiele de vama, care sunt a se tiené la Bucu-
resci; ea va pertracta totuodata mai multe
referintie comerciale, in care se afla Transil-
vani'a cu Romani'a. —

— Asér'a in 19 ungrimeea de aici isi lu-
min'a casin'a sa din strat'a numita a caldarari-
toru si scóse de asupra edificiului o flamura
mare tricolóre ungrésca. Membrii oasinei isi
petrecura cu discursuri politice si nationale.
Altu edificiu n'amu veditu nicairi iluminatu,

Locuitorii de toate nationalitatile au ramas la aceasta demonstratiune simpla cu totul pasivi. Se dice, ca dora astasera se voru mai face o resicere demonstratiuni de bucuria pentru restaurarea constitutiunii ungurene si castigarea ministeriului.

In oatu pentru purtarea locuitorilor romani brasioveni si din tienutu facia cu nouale prefaceri putemu dice numai atata, ca nu observamu la ei nici unu felu de ingrigire pentru ceea ce va se fia. Acestu poporu semana ca nu mai crede, cumca ar putea veni ceva mai reu decatu ceea ce au suferitu ei si parintii lor pana la 1850. Clas'a nostra midlocia care citeste oate ceva incep'u a pricepe binisioru, ca nu ministeriulu si cu atatu mai pucinu unu ministeriu respundietoru, adica supusa la respundere pentru faptele sale, trebue se neinsufle grija, ci legile cele aspre si egoistice, dupa care ministeriulu are se guberne o tiéra, acelea apasa cugetele si producu neodichna. Ca monerchulu isi alege de ministrii séu sierbi ai sei si ai tierii din cutare ori ceealalta natiune, acesta este treb'a lui, védia Maiestatea Sa cum va esí la cale cu ei. Cumca Mai, Sa isi facu dóua ministrii in locu de unulu, asié ceva este prea adeveratu, ca in capetele romanesci nu prea póte intra; inse chiaru si acesta impregiurare romanii cati au mai vediutu cate ceva in lume o iau numai spre sciintia cá orice altu evenimentu trecatoru. Constitutiunea, legile si érasí legile sunt care nu lasa in pace pe romani si nu'i suferé a sta cu totul pasivi la ceea cese intempla. Candu voru fi legile asupritóre si brutale, se nu astepti la nici unu casu ministeriu bunu, cratiatoru si omeosou. Ministerulu si toti subordinatii lui sunt pusi pentrucá se implinesca legile, apoi fia acelea ori cum voru fi. Éra cumca din legile ungurene dela 1847/8 partea mai mare sunt pre oatu numai se póte mai periculose tierii si natiuniloru ei, de acesta se mai indoiesce inca numai acela, carele nu le-a vediutu nici odata cu ochii sei*).

„Albin'a“ Nr. 14 publica cu aplicare la oestiunea dilei unu articulu subscrisu cu pseudonimulu Brutus, pe carele noi numai din lips'a spatiului nu'lu reproducemu. Acelu articulu scriu prea bine numesce ministeriulu maghiaru o fantasma produsa din revolutiunea dela 1848, éra intielegintii romanesci ii recomanda in 6 puncte o disciplina in tota privintia salutará. Romanii se nu' si parasésca terenulu nici chiaru in minutulu din urma, ori invingu ori perdu; caracterulu si constantia e o virtute, ce o amu mostenitu dela stramosii nostrii din Rom'a. Asié scrie Brutus, se traiésca Brutus.

In lumea acesta nu e nici unu lucru mai gretiosu, deca a vedé femeia béta si — barbata fricosu. —

— „Concordia“ Nr. 9 reproduce unu articulu prea interesantu din „Reform“ alu lui Schuselka despre petitiunea celoru 1493 romani; éra in Nr. 10 reproduce unele sciri interesante din Croati'a, in care obvinu si acestea ouvente: „E aci timpulu, pentrucá se pasimu cu puteri duple pentru aপরarea drepturi lorú nostre nationali.“ —

Sibiu. Din lucrarile siedintiei comitetului asociatiunii transilvane romane tienuta in 5 Febr. n. ne luamu voia a scóte dupa „Telegrafulu romanu“ acestea: Capitalulu este 25.010 fl. 45 cr. v. a. Comitetulu juristiloru depune prin dn. consiliariu P. Manu una obligatiune urbar. de 100 fl. v. a. impreuna cu cupónele ei, daruita de unu anonimu. Se votéza multiamita.

Comitetulu primesse oá depositu in cass'a asociat. acei 257 fl. 73 cr. v. a. remasi dela comitetulu nationalu permanentu, dechiarandu totu odata, ca cu acesta ingrijire nu voiesce a prejudeca intru nimicu liberei dispusetiuni a susu numitului comitetu.

Redactiunea „Romanului“ tramite unu esemplariu gratis la bibliotec'a asociatiunii. Din partea comitetului inca i s'au tramisu actele adunarii generale dela Nr. I pana la VI, adica pe 6 ani. Dela reuniunea pentru cunosointia patriei inca se tramise 1 ecs. din archivulu seu.

Se ia spre sciintia raportulu dlui protopopu I. Petricu dela Brasiovu despre punerea la cale a vendiarrii prin licitatiune a celoru 124 bucati remase dela espusetiunea nationala din 1862,

* Aceleasi din partea nostra fusera analizate pe largu in Nrii 97, 98, 99, 100, 101 ai Gazetei din an 1866.

precum si a celoru 440 ecs. din acte remase nevendute (cele 124 bucati s'au vendutu si s'a prinsu pretiulu moderatu paremie preste 470 fl. Red. Gaz.).

Dn. proprietaru Io. P. Maieru tramite la fondulu asoc. un'a obligatiune urbar. de 100 fl. v. a. cá membru ordinariu pentru totudeauna, cum si 20 ecs. pretiulu dela cate 10 ecs. din actele Nr. V et VI; éra fiindca dsa se muta cu locuintia din S. Reginu, cere cá in locu'i se se numésca de colectoru dn. Nic. Marinovicu.

Dn. secretariu mai arata, ca in lun'a tr. au mai intratu din diferite tienuturi sum'a de 187 fl. 10 cr. Partea cea mai mare din acesti bani au intratu prin midlocirea dlui comite supremu Augustinu Ladai cá restantia pe anii trecuti dela membrii din comitatulu Albei superióre. —

Sibiu 10 Febr. 1867.

(Capetu din Nr. tr.)

Déca dsa dice, ca in an. tr. ar fi datu 10 fl. la unu colectoru, cá sci administréze la cass'a Asoc., si déca n'a capetatu cuitantia dela cass'a: atunci credemu noi, ca ar fi fostu mai cu oale, déca se adresá deadreptulu la cass'a Asoc., séu chiaru si la comit. si facea intrebare in privintia administrarei tacei mentionate; cu bunaséma, ca pasiulu acesta, n'ar fi ramasu fara de doritulu resultatu, si in casulu acel'a n'ar fi fostu constrinsu a se lamentá in publicu, ca nu scia, ce i s'a facutu cu banii, venita la cass'a Asoc. ori ba, si inca argumentandu cu posibilitate, ca voru fi standu si altii in linia paralela cu Dsa. Te asiguramu D. meu! ca sunt mai multi ani, de candu totu crucierulu, ce vine la fondulu Asoc., se publica din partea secret. din luna in luna, dela una siedintia lunaria a comit. pana la ceealalta, — in „Tel. rom.“, — pre langa aceea, sumele generale se trecu si in prot. siedintieloru comit. din luna in luna dimpreuna cu numele tramitietoriloru resp., si aste tóte se facu in interesulu evidentiei celei mai acurate si spre multumirea si liniscirea dloru contributori resp., cum si pentru control'a publicului. Nu dicemu, ca dora noi inca cá ómenii n'amu poté se gresimu trecandu cu vederea vreuna cifra in decopierea actelor resp. séu facunduse vreuna éróre de tipariu in vreuna cifra cu ocaziunea tipariiei, de cari casuri potu usioru veni inainte si fara de voi'a nostra, ca-ci si noi suntemu ómeni supusi slabiciuniloru ómenesci, inse atari gresiele, candu s'ar si templá, se potu érasí usioru indreptá, ca ce sumele tramise se inscriu nu numai in protocolu cassei Asoc., carele se duce cu cea mai stricta acuratetia, de catra unu cassariu demnu de tota stim'a, ci acele se trecu totuodata regulatu si in protoc. membriloru Asoc. dusu din partea secret. In fine, marturisimu in consciintia nostra, dle membru alu Asoc.! ca de si avemu multe si felurite ocupatiuni, totusi avendu de a purure inaintea ochiloru nostrii, ponderositatea acestui institutu nationalu, — pentru a carui prosperare fiacre fiu alu natiunei nostre va avé se'si dè séma, nu numai inaintea consciintiei sale, ci si inaintea natiunei sale, inaintea istoriei, inaintea posteritatiei nostre — dupa micelé nostre poteri, — in ceea ce ne atinge pre noi, — pana acum neamu nevoitu a fi cu tota potintios'a acuratetia, si a uneori chiaru si cu incordarea prea maro a potetiloru nostre.

De altmintrelea fii sanetosu dle membru si dorimu, ca déca nu mai curendu, celu pucinu la venitori'a ad. gen. tienenda la Clusiu in vér'a anului curente, de ne va tiená Ddiu, se avemu onóre a ne cunosce si in persóna, déca cumva nu ne vomu fi cunosendu din dilele teneretiloru.

I. V. R.

Clusiu. In 11 si 12 Febr. Societatea museului transilvanu tienú érasí adonare generala sub conducerea v. presiedintei Dr. Ios. de Szabo consil. gub., carele o deschise prin o cuventare indatinata cá totudeauna. Secretariulu Finali isi facu raportulu anualu. Din aceleasi cunoscoemu, ca societatea in 1866 tienú trei adunari sciintifice, publica unu tomuletiu si intocmi unu comitetu archeologicu. Contes'a Ioana Bánffy nascuta br. Schilling-Cannstadt darui 51 cadre lucrate in oleiu. Dupa acestea urmara raporturile dela oasieriu, bibliotecariu, conservatoru. Museulu are capitalu in bani la 200.000 fl., bibliotec'a e de 25 mii tomuri, colectiunea archeologica de dóua mii bucati, éra cea numismatica de 15 mii. S'a tienutu numai o disertatiune. S'a realesu comitetulu. Buge-

tulu pe an. 1867 se statori in 13.376 fl., din care 7805 fl. sunt spelele sistemizate, éra 5550 fl. v. a. fusera destinati pentru inavutirea-o o lectiuniloru.

Societatea museului transilvanu este numai cu 4 ani mai vechia decatu Asociatiunea transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu. Cu atata credemu ca amu disu destulu. . . .

— Din Clusiu se sorie, ca in dilele precandu se asteptá mai tare sosirea denumirii definitive a ministeriului ungurescu ostasimea fú consemnata sub arme pe di si nópte, din cauza ca era téma de escese si revolte. Din acesta cauza tooma si reprezentanti'a comunala tramise o deputatiune la Escel. Sa dn. presiedinte alu gubernului spre alu asigura, ca auctoritatile comunale se voru sili din tóte puterile pentrucá se re'nfrone orice demonstratiuni. In același intielesu scrisera si foile locale.

Luni in 11 Febr. sér'a arse partea din dreptu a palatului familiei Iosika, adica tocma in sér'a precandu era se se faoa iluminatiune in onórea noului ministeriu. —

Blasiu 25 Ian. 1867.

(Capetu.)

Acum ce e dreptu, ca timpurile sunt oritice si vedemu multe templanduse cum nu ne amu fi adusu aminte; cu tóte acestea inse contamu tare pre cercumspectiunea si simtiulu de dreptate alu inaltului regimu si speramu, ca dorintiele juste propuse in acea petitiune nu le va lasá neconsiderate, pentruca ea cuprinde dorintiele juste, legali si din parte intarite si prin santiunea Maiestatii Sale imperatului, cuprinde dorintiele natiunei romane, totudeaun'a gata la sacrificia pentru tronul si pentru statul!

Si apesamu ca cuprinde memorandulu dorintiele natiunei romane; pentruca déca ne vomu uitá la opiniunea publica espressa in diurnalistica nostra romana nu numai in Transilvani'a, dara si in Ungari'a si in Bucovin'a, romanii in totu loculu sustienu postulatu nostru alu romaniloru ardeleni, pentru sustienerea autonomiei Transilvaniei si a drepturiloru nostre odata sanctionate de Imperatulu.

Déca ne vomu uitá la barbatii cei ce au fostu insarcinati si impoterniciti a face si a duce petitiunea, atunci scimu ca acestia de si nu stau in deregatorii inalte, totusi ei s'au aflatu cu tóte ocaziunile intre anteluptatorii si conducatorii cassei romane.

Déca ne vomu uitá la pusetiunea si numerulu suscrieriloru plenipotentieloru, acelea cu totu dreptulu isi pretindu valórea de opiniune publica romana, de óraoce acelea sunt subscribe de nescari demnitari bisericosci mari, de unu mitropolitu si unu episcopu cu capitulele respective si de una multime de intielegintia din cleru si mireni, pre cari insusi „Kolosvári Közlöny“ si numesce respectable, ér' oaus'a ca nu le-a subscrisu si Escelenti'a Sa mitropolitulu Siaguna nu e noi decatu aceea, ca dora si Esc. Sa n'ar fi de aceleasi principia, ci pentruca Esc. Sa a doritu se se procéda altmintrea in ducearea unui memorandu la Maiestate; dovada e despre acest'a impregiurarea, ca mitropolitulu Siaguna in conferintia romana la Alb'a Iulia intre altii, éra catra Dr. Ratiu se adresase se facea memorandulu care se'lu duca Esc. S'a; — si dovada e „Telegrafulu rom.“ diuariulu Escelentiei Sale din 1 Ian. a. c., unde dupace spune ca ar fidusu memorandulu la Maiestate si i se adauge si petitul, intréba, ca asiadara pentruce ne amu certatu atata? — Se intielege fiindu cu totii de aceeasi parere. — Si éra ne tememu ca suplic'a romaniloru n'a capetatu nici signatur'a Maiestatii Sale. — Cari tóte sunt mai invederate de catu se nu arate, cumca se afla in retacire H. S. in „Kol. Közl.“ si toti aceia cari dia impregiurarea, ca Esc. Sa mitropolitulu Siaguna nu e subscrisu in plenipotentie, ar fi si de alte pareri. — Se mai adaugemu, ca plenipotentiele sunt subscribe de preoti, docenti si intieleginti mireni romani fara desolunire de confesiune, ceea ce barbatiloru dela regimu in manile caroru se afla acum petitiunea li e fórte bine cunoscutu.

Nici póte se aiba valóre obiectiunea ce o face H. S. in „Kol. Közl.“, candu dice ca nu e ceva castigu mare candu din milióne cu cari se lauda romani, ca sunt, s'au potutu culege 1493, pentruca inainte de tóte trebue se se scia, ca subscrieri s'au póttitu numai dela aceia ce sciu scrie, si apoi se o spunemu francu, ca sub conducerea patriarchale a Dlu H. S. si comp.

n'amu pre inaintatu incatu se avemu in tóte unghiurile barbati, cari se scia serie, oi in alte comune nici parochului nu'i prea este in demana a scrie, si asia subacrierile a proportiune aceluora ce scriu nu sunt asié pucine, de óraoce se mesura dupa proportiunea nu a poporului, oi a intielegintii lui. — Apoi mai sunt si nesce secrete, la a carora cunoscintia dupa ce am ajunsu le descoperu si dlui H. S.; acelea sunt: unu terminu fórté scurtu pentru coadunarea plenipotentieloru si unu ce si mai neplacutu, adica spunendu numai dsale, — Mitropolitulu Siaguna de si aprobandu postulatele nóstre nationale dupa ce in eluptarea loru nu s'au resolvatu ómenii a procede precum voiá Esc. Sa, a tienutu investigatiuni formali asupra aceluora, carii aru subacrie plenipotentie diutre gr. resariteni. Va mai scí D. H. S. si aceea, ca organele regimului inca nu s'au pré oferitu cu sierbitiulu de a castigá subscrieri la plenipotentie, si apoi a lucrá preste voiá celoru dela carma, cumoa ce insemnésa, credu ca inca n'a uitatu H. S. din trecutulu mai deaprópe. — Din acestea tóte apoi se si esplice H. S. si toti colegii sei, cumca cum vine ca milióne de romani in caus'a nationale comune au adunatu numai 1493 subscrieri.

Éra noi toti cari scimu cumoa de cine? cum? si in ce impregiurari, s'au subscriu plenipotentiele, cari scimu dorintiele natiunei, afirmam si sustienemu, ca petitiunea data la Maiestate, cuprinde dorintiele nu numai ale intielegintiloru subscrisi la plenipotentie, ci ale intiegei natiunii romane, a carei interprete naturale — cá tóte natiunile — este intieleginti'a, si a cest'a o vomu sustiené si vomu poffi se o scia si tiena si inaltulu regimu despre acésta petitiune pana atunci, pana ce nu se va dá natiunei romane ocaziune a se exprime altmintrea in careva representatiune corespondiuntia, de cari aru fi: diet'a dela Sibiu, séu macar unu congresu, ori celu pucinu o conferintia nationale esita din alegeri libere. —

UNGARIA. Pest'a 18 Febr. Constitutiunea ungarésca si anume legile din 1847/8 sunt restaurate intru totu copriusulu loru. Rescriptulu regescu vorbesce la inimi si a instulatu pe maioritate dietei, de aceea si fú primitu cu „Éljen“ feibinti. Totu acelu rescriptu denumesce pe gr. Andrásy de presiedinte alu ministeriului. Ceilalti ministrii se voru presenta dietei mane. Diet'a isi va respice multiamit'a sa omagialá catra regele prin o deputatiune. Capital'a este infrumsetiata cu nenumerate flamure. Se facu pregatiri intinse pentru solenitati mari.

Ministrii voru depune juramentulu in Bud'a.

Acei ministrii sunt: gr. Andrásy, presiedinte si de aperarea tierii; gr. Festetics, langa persóna imperatului; br. Wenkheim, din leintru; Lonyay, finantia; gr. Emerich Mikó (fostu guvernatoru alu Transilvaniei), lucrurile publice si comunicatiunea; Gorove, agricultura, industria si comertiu; br. Ios Eötvös, cultu si invetiatiamentu; Horváth, justitia.

— Despre cele mai nóua inercari revolutinariae din Pest'a aflamu dupa mai multe foi publice deoamdata acestea. Partit'a lui Kossuth nu póte suferi, cá Ungari'a se se impace cu monarchi'a si cu dinasti'a, nici cá se'si reguleze referintiele sale; de aceea ea si pana acum se sili a impedece orice buna intielegere. Dupaoz vedura ca maioritatea dietei totu mai e aplecata spre pace, implura tier'a cu mii de proclamatii venite dela Ludovicu Kossuth „cá guvernatoru alu tierii“ si subscrise de elu. In aceeasi Deák si ministrii cei noi sunt declarati de vendictori ai patriei. Se intielege ca acestu nou atentatu alu lui Kossuth a inflacratu pe multi, éra mai alesu pe teneime. Capii cei ascunsi ai revolutiunii creditura ca va fi bine a se folosi de turburările din Tirolulu italianu (unde se procliamá legea martiala) si a da de nou tierii focu. Diu'a era pusa pe duminica 10 Febr., éra punctulu de manecare in Pest'a strat'a Váztz, pe unde se primbla lumca eleganta. Placatele revolutinariae lipite pe pareti provocá la re'mprospetarea anului „1849“. Acestu anu era parol'a dilei, éra scopulu: a lovi si pe gubernu si pe partit'a lui Deák, ale curatí pe acestea si a se pune Catilinarii in spinarea tierii. Din norocire auctoritatile publice éra si informate de timpuriu. Capitanulu oetatii, directorulu politiei, unu numeru mare de soldati politienesci si ceva ostasime regulata se aflá pe strato. Ve-

diendu aceste Catilinarii, alias Kossuthianii, u'au cutezatu a merge mai departe, ci s'au retrasu care incatrau, in catu politiei ii remase numai cá se culéga placatele de pe toti pareti. De altmintrea tier'a este plina de placate, foi si carticele revolutinariae scrisse ungarése.

Unii publicisti voiescu a sci, ca astadata Bismark éra si intielesu cu Kossuth et Compania, pentruca lui Bismark iar fi oasiunatu a incorpora in Germani'a tóte tierile germano-slave ale Austriei. Se mai afla in cursu inca si alte faime, care insa'si contradicu un'a la alt'a, de aceea noi nici ca le mai inregistramu, pentruca se nu aducemu in confusiune pe nimeni. Deci astadata fia de ajunsu a sci de positivu atata, ca in Ungari'a se faura din nou incercari revolutinariae, prin urmare ca déca acelea se voru mai repeti si déca s'ar mai intempla orisice, nimicu se nu ne viie neasteptatu, nici se desperamu cumva la nici unu felu de intemplanu.

(„Presse“, „Fremdenblatt“, „Lloyd“, „Zukunft“, „Hcn“, „Herm. Ztg.“ etc.)

„Zukunft“ Nr. 35 publica dia comitatulu Gömör o intemplanu fórté scandalósa. In orasiulu Nagy-Róoze la 6 Ian. fusera pusi la prinsóre de catra auctoritatile locale ungarése Dr. Zoch profes. de matematica si fisica la gimnasiu si Carolu Stetancok notariulu comunalu, amendoi slavaci de natiune. Caus'a arestarii a fostu, pentruca precum se dice, acei doi barbati aru fi vorbitu ceva in contra lui Deák si a maghiariloru, inse la o petrecere intre pachara. Susu numitii se aflá pe la 7 Febr. inca totu arestati. Mesur'a se pare a fi luata spre a terorisa nu numai pe slavaci, ci si pe alte natiuni. Mesura fórté gresita. —

AUSTRIA INFER. Unu telegramu din Vien'a de dato 20 Febr. contine: Ambele cancelarii de curte, adica a Ungariei si a Transilvaniei s'au desfiintiatu. —

Tóte acestea schimbari nóua si afandu laietóre se voru vedea mai pe largu din rescriptulu regescu. —

Altu telegramu arata deschiderea dieteloru provinciale de preste Lait'a. In respectivulu rescriptu se spune, ca dupaoz s'au escatu atatea neintielegeri in privinti'a senatului extraordinariu, Mai. Sa voiesce cá se se deschida senatulu séu parlamentulu celu legalu, carui i se va propune si cestiunea Ungariei, si alte proiepte de legi asteptate cu doru mare. —

Cronica esterna.

Evenimentele din afara, cu care noi in oris'a cea nóua a patriei nóstre ne putem ocupa atatu de pucinu, se potu caracteriza in o parte mare a loru pria reproducerea catorva pasage din cuventulu de tronu alu reginei Victoriei, cu care Maiest. Sa deschise in 5 Febr. parlamentulu Britaniei mari.

Dupa acelu cuventu de tronu diferinti'a escata intre Britani'a si staturile unite americane inca din timpulu resboiului civilu nu e impacata nici decum. Se intielege, ca nordamericani, asié numitii Jankée — colcaie de resbunare in contra angliloru supranumiti in bataie de jocu John Bull, decandu acestia favorara rebeliunea partitei tienetóre de sclavi.

Se te miri, cumca regin'a nu se ocupa si de starea cea desperata a noului imperiu mexicanu, unde revolutiunea nici pana astadi n'a incetatu.

Intre Spani'a si republic'a Chili si Peru din Americ'a decurge unu resboiu inversiunatu, la care imperatulu Napoleonu III. si regin'a Britaniei se imbiiera de repetite ori spre a le impacii, a fostu inse preste putintia.

In Americ'a de nordu coloniile britanice Canada, Scoti'a nóua si Braunschweig nu incerca o unire mai de aprópe intre sine cu voi'a si sub auspiciile Britaniei.

Rebellii numiti Fenier, veniti mai alesu din Americ'a la Irlandi'a spre a rescula pe aceea tíera si a o rupe de catra Angli'a fusera pana acum retienuti cu mana tare.

In Indi'a orientala supusa Britaniei domnesce fómote infricosiata.

Trecendu la Europ'a aflamu

In Turci'a resboiulu turco-gracescu din Cret'a séu Candi'a. Despre acesta dice regin'a Britaniei, ca Mai. Sa cu imperatulu franciloru si cu alu Rusiei isi pusera tóta siliinti'a

pentruca se'lu impace, ca inse pana acum le-a fostu preste putintia.

O singura cestiune turco-crestinésca s'a pututu regula dupa dorintia, adica cestiunea principateloru romanesce, asupra careia dupa negociatiuni indelungate s'au inoitutu tóte poterile cate au subscriu in an. 1856 adica nainte cu 11 ani tractatulu dela Paris. Regin'a adauge, ca in cele din urma Pórt'a se inoi cu placere la recunóscerea principelui Carolu de Hohenzollern.

Din Germani'a scimu numai un'a si buna, ca acolo se incerca toti din tóte partile a intruni pe toti germanii intr'unu singuru statu mare si sub unu singuru domnitoru. Tóte alte mesuri si arangemente cate vedemu facuduse sunt numai provisorii. Reorganizatiunea Germaniei va avea o mare inriurintia asupra tieriloru in care locuiescu romanii. —

FRANCPA. Parisu 14 Febr. Corporile legiutórie au fostu deschise. Discursulu Imperatului dice: De la ultim'a sesiune evenimente grave s'au produsu in Europ'a. Transformarile ce s'au seversitu in Itali'a si Germani'a, prepara realizarea vastei programe a unirii stateloru Europei intr'una singura confederatiune. Vobindu de turburările din Oriente, discursulu dice, ca poterile cele mari se concerta spre a aduce una situatiune satisfacatória pentru dorintiele legitime ale poporatiunii crestine, rezervandu drepturile Sultanului, prevenindu nesce complicari periculóse. Imperatulu nu se indiesce, ca Europ'a n'ar lasá se se deplinesca tentativele de conspirare demagogica contra puterii timpurale a Papei. Relatiunile cu Angli'a din ce in ce mai intime. Prusi'a evita de a desteptá susceptibilitatea nationala a Franciei. Rusi'e nu este dispusa a separá politic'a sa in Oriente de a Franciei. Asemene si Austri'a, a carei conservare cá putere mare este neaperala pentru ecilibrul generale. Franci'a este respectata in afara; armat'a a aretatu valórea sa, dar' conditiunile resbelului fiindu schimbate reclama una imultire a puteriloru aperatórie, in asié modu, óá Franci'a se fia invulnerabile; proiectulu de lege, studiatu cu luare aminte, usureza sarcinele conscriptiunii in timpu de pace, oferesce resurse considerabili in timpu de resbelu. Imperatulu e convinsu, ca proiectulu va fi primitu cu patriotismu.

Sarcin'a nóstra, adzuge discursulu, este de a formá moralurile publice si de a conduce la practic'a unoru institutiuni mai liberali. Pana acum libertatea in Franci'a n'a fostu de catu efemera. Imperatulu exprime deplin'a convingere in bunulu simtiu si in patriotismulu poporului; invita pe senatori si deputati a merge cu dinsulu cu unu pasu siguru pe caile civilizatiunii. —

Parisu 15 Febr. Cartea albastra in espunerea sa arata, ca gubernulu imperatului Napoleonu a datu consilie Portiei, dicendu'i ca nu trebue se'si faca ilusiuni, ca trebue se faca reforme pentru musulmani atatu catu ei pentru crestini, se desvolteze avutiile tieriei prin lucrari si se'si schimbe sistem'a sa finantiaria. Cestiunea Cretei subsista inca in intregulu ei si este locu a se face intrebarea, déca in presinti'a simpatiei Europei, combinatiunea judecata mai anteu in'estulatóre, e totu astfelu si acuma.

Parisu 16 Febr. Cartea albastra dice in privinti'a Orientelui: „Principatele-Unite au dobanditu unu gubernu conformu dorintieloru loru.“ Cartea constata legaturele simpatice care unescu pe Cret'a cu Greci'a, regreta ca Pórt'a, conformu consilieloru Franciei, n'a tramisu indata unu comisariu cu imputernicire de a resolve difficultate.

Serbiu au reclamatu asemene desiertarea toturoru fortaretieloru; Franci'a a consiliatu pe Pórt'a a luá una resolutiune in sensu favorabile poporatiuniloru si ar fi fericita, déca Pórt'a ar ascultá consiliile sale.

Cestiunea Candiei subsiste intréga; gubernulu otomanu nu trebue se se marginésca in nesce ilusiuni insielatórie, trebue se intielega gravitatea lucrurilor, se nu se traga inaintea sacrificiului care l'aru scuti de intórcerea periodica a unoru asemeni crise. —

(Telegr. „Romanului.“)

Din ROMANI'a amu avea se impartasimu o suma de lucruri interesante catu placute oatu critiése, déca ne-ar ajunge spatiulu. Astadata ne marginimu numai la reproducerea unui proieptu de lege, carele déca se va infintia, va avea o inriurintia fórté mare mai anume asupra comertului austriacu, éra mai deaprópe a-

supra daraverelor noastre ale ardelenilor cu piatile moldavo-romanesce. Nici o moneda austriaca nu va mai avea cursu regulat in Romania. Cu acesta spuseram totu.

Proiectulu de lege organica pentru biseric'a ortodoxa romana prevedinta in constitutiunea din 1866 inca merita tota luarea aminte. Acelasi se vede publicat in toate diariile romanesce mai mari.

Proiectu de Lege.

Pentru infiintarea unei noue sisteme monetare si pentru fabricarea monedelor nationale.

Expunere de motive.

Sistem'a monetare astadi in fiantia, fiindu vicioasa sub toate puncturile de vedere, si anume:

1. Pentru lips'a unei monete reprezentandu unitatea monetara, caci leulu nu esista de felu;

2. Pentru valorea prea mica a unitatii monetare in comparatiune cu insemnatatea transactionilor;

3. Pentru nepractic'a impartire a unitatii monetare (leulu actualu) in patrudieci parale, fractiune care ca si unitatea, nu esista de felu;

4. Pentru dificultatea d'a constitui din monede streine, admise in circulatiune, unitaten si fractiunile acestei sisteme vitiioasa;

5. Pentru fluctuatiunea cursului la care sunt espuse acele monede straine;

6. Pentru gramadirea in tierra a monedelor de bilionu (firfirici) si de arama, ale carora valorea lor nominala reclama inperiosu adoptarea unei noue sisteme monetare, mai in conformitate cu trebuintile tierii si cu transactionile sele internationale.

Intre toate sistemele monetare ale lumii civilisate, cea mai buna si cea mai practica este cea a Franciei, fiindu adoptata de Italia, Belgia si Elvetia. Acesta sistema este cea mai raspandita in Europa si monedele Franceze, Italiane, Belgiane si Elvetiane se primescu in toate staturile Europei, fara perdere din deplin'a lor valore. Conferintile internationale pentru unificarea diferitelor sisteme monetare care s'au tienutu in diferitele parti ale Germaniei, s'au pronunciatu in favorea acestei sisteme monetare. Monedele franceze de aur sunt de multu in circulatiune la noi, suntemu dej'a familiarisati cu acea sistema monetara. In fine fractiunea cea mai mica a francului, centimulu este mai identica cu fractiunea cea mai mica a leului, paraua, proportiunea fiindu de 100 la 108.

Pentru aceste considerante credu, ca propunerea d'a adopta in tierra sistema monetara diecimala a Franciei nu va intalni nici una opoziitiune, fiindu fara nici una indoiala cea mai avantajoasa, cea mai rationala, cea mai practica si cea mai potrivita cu situatiunea noastra sociala si politica. Monedele noastre nationale de aur si argintu fabricanduse identice cu ale Franciei, voru avea aceeasi valore intrinseca, aceeasi greutate si dimensiune, voru fi acceptate pe deplina lor valore nominala in Franci'a, Itali'a, Belgi'a si Elveti'a si'n celelalte tieri ale Europei d'una potriiva cu monedele Franceze. Avantajele ce resulta din acesta sunt atatu de invederate, in oatu me potu abtine a le enumera.

In proiectulu de lege, ce am onorea a ve supune, am conservatu vechia numire de leu ca unitatea monetara, inasa leulu nou va fi identicu cu franculu si va avea greutate de cinc grame argintu, din care $4\frac{1}{2}$ grame argintu finu si $\frac{1}{2}$ gramu aliargiu,*) si una dimensiune de 23 milimeter. Leulu va fi impartitu in 100 sutimi, care corespundu cu 108 parale dupa sistema monetara actualu. Spre a evita cofundarea leului cu leulu vechiu, se pote adauga pentru unu timpu orecare dicerea nou, care va fi de ajunsu spre a departa ori ce ne'ntielegere. Afara de acesta se intielege ca toate transactionile contractate in urm'a aplicarii acestei legi se socotescu in lei noui, iar cele din nainte, deca nu coprindeu espresu stipulatiunea de lei noi, se socotescu in lei vechi.

Am socotitu de cuvintia a incepe fabricarea monedei nationale cu piesele de arama sau bronzu, nu numai fiindu ca ele lasu unu profitu insemnatu in folosulu statului, si fiindu ca de acea moneda menunta se simpte mai mare si mai imediata necesitate.

Lipsa de moneda nationala de aur si argintu, pana vomu fabricasi acele piese, se gasesce

*) Lega, amestecatura.

implinita prin dispositiunea care da monedelor de aur si argintu ala Franciei, Italiei, Belgiei si Elvetiei, fabricate dupa aceeași sistema monetara oursulu legale.

Afara de acesta remanu admise in circulatiune si cele alte monede streine de aur si argintu in limitele art. 12 si conformu cu tabela lit. B. care ficsesa cursulu lor. Acestu cursu este supusu modificarilor eventuale dupa eceigentiele intimplatore si in asemenea casuri ministerulu financiilor va publica tabele noua.

S'a introdusu, mai cu seama in timpul din urma una mare catime de monede de arama din Austri'a cari, acolo de multu demonetisate, speculantii cumpara acele monede vechi in valorea lor de greutate metalica si le introducu clandestin in tierra, unde sunt admise in circulatiune pe o valore nominala multu mai superioara de catu valorea lor metalica. In locul acestor monede de arama esu diu tierra monede de aur si astufelu se inputineza valorea midilocelor de schimbu si prin urmare avuti'a nationala. Una lege speciala pe proibitiunea importului acestor monede streine de arama nu esista si spre a implini acesta lacuna vomu ave onorea a va presinta denna data cu acesta lege una lege, prin care se poposece cu deseversire importulu acestor monede de arama. Dera si legea de proibitiune nu va putea inlatura cu deseversire introducerea acestor monede prin cotrabanda si numai demonetisarea lor prin infiintarea monedei nationale pote fi singurul midilocu efaciu d'a scapa d'aoele piese de arama, care numai au cursu nici la locurile de unde provinu.

Aceste monede de arama sunt altele pentru partea de dincoco si altele pentru partea de diucolo de Milcovu' una imprejurare care aduce mari confesiuni in transactionile reciproke, fiindu ca piesele de dincolo nu sunt acceptate in plata dincoco de Milcovu si viceversa. Una stare de lucruri anormala, care nu pote fi tolerata mai multu.

Ministru financelor, P. Mavrogeni.
Proiectu de lege.

Art. 1. Se adopta sistem'a monetara diecimala, astufelu precum esista in Franci'a, Itali'a, Belgi'a si Elveti'a. Cinci grame argintu, din care noue parti din diece argintu finu si una parte din diece aliargiu, compunu unitatea monetara a Romaniei sub numire de Leu.

Art. 2. Leulu se imparte in una sutu sutimi.

Art. 3. Monedeles romanesce sunt:

a) in aur.

Piesa de 20 lei.

" " 10 "

" " 5 "

b) in argintu.

Piesa de 2 lei.

" " 1 "

" " $\frac{1}{2}$ " sau 50 sutimi.

c) in arama.

Piesa de 10 sutimi.

" " 5 "

" " 2 "

" " 1 "

Art. 4. Monedeles de aur coprindeu titlulu de noua parti din diece aliargiu avendu armatogreutate si dimensiune.

Piesa de 20 lei, $6\frac{452}{1000}$ grame in greutate si 21 milimetre de diametru.

Piesa de 10 lei, $3\frac{226}{1000}$ grame in greutate si 19 milimetre de diametru.

Piesa de 5 lei, $1\frac{613}{1000}$ grame in greutate si 17 milimetre de diametru.

Tolerantia titlului este de duoe miliome $\frac{2}{1000}$ in mai multu si in mai putienu a titlului esactu.

Tolerantia greutatiei este pentru piesele de 20 si de 10 lei de duoe milime, $\frac{2}{1000}$ iar pentru piesele de 5 lei de trei miime $\frac{3}{1000}$ in mai multu si in mai putienu a greutatiei esacte.

Intemplatorele diferentie in mai putienu trebuescu a fi compensate prin diferentie in mai multu. (Va urma.)

29,398. 1866.

3-3

Escriere de concursu.

In urm'a pregratiosului decretu regescu din 20 Decembre an. tr. Nr. aul. 5230 1866 se publica prin acesta concursu pentru ocuparea duoru catrede de profesura la academi'a regia juridica din Clusiu, unde esista unu cursu trianale si patruanale.

Pentru determinarea competintilor profesorilor acestora in modu analogu cu salariale profesorilor aplicati de mai nainte s'a luat de cinosura mesur'a de salaria prescisa cu preinaltu rescriptu din 24 Aprile 1852 si cu decretulu din 4 Octobre 1850 bul. imp. Nr. 380 pentru academiile c. r. din Ungari'a, dupa care voru ave profesorii publici ordinari unu salariu anuale de 1050 fl. v. a. cu dreptulu de inaintare la 1260 fl. si 1470 fl. v. a, dupa fiesce care 10 ani de servitiu ca profesoru ordinariu publicu si unu pausialu din didactru de una camdata determinatu in suma anuale de 105 fl. v. a. Salariulu anuale alu unui profesoru extraordinariu e stabilitu in suma de 630 — 945 fl. si unu pausialu de 50 fl. pentru propunerea obiectelor de invetiamentu, care voru fi definitivu incredintiate unui profesoru afara do obiectele sale nominale se voru asema remuneratiuni anuale de 210—420 fl. v. a.

La academi'a regesca juridica din Clusiu se voru propune in limb'a maghiara urmatoarele obiecte de invetiamentu:

Istori'a dreptului romanu, institutiunile si pandepetele, istori'a dreptului si a imperiului germanu — istori'a austriaca, dreptulu privatu universale germanu, istori'a dreptului transilvanenu.

Dreptulu privatu maghiaru si sasescu, dreptulu feudale si estetic'a, filosof'a dreptului.

Dreptulu canonicu rom. cat., dreptulu eclesiasticu alu protestantiloru, dreptulu penale austriacu si procedur'a penale, dreptulu civile austriacu, procedur'a civila austriaca, — dreptulu comerciale si cambiale, dreptulu montanu, politic'a administratiunei interne, scienti'a administratiunei politice austriace, scienti'a finantiale dimpreuna cu legile finantiale, statistic'a austriaca si economi'a politica.

Voitorii de a concurge la acestea doue posturi de profesori au a tranite cererile lor de competintia adresate catre acestu Guberniu regescu, — in casu candu ar fi stationati la vreo academi'a juridica pe calea directoratului alu acelei academie, — er' candu aru sta in vreunu servitiu publicu, pe calea presiedintelui lor; in casulu contrariu inse de dreptulu directoratului academiiei regesce juridice din Clusiu si a documenta intr'ensele etatea, relegiunea, portarea morala si politica, — absolvarea studioru recerute, — depunerea doctoratului, apoi casualmente depunerea esameniloru de concursu seu edarea si scrierea a vreunui opu literariu, intrebuintari'a lor in statulu invetiatorescu avutu pana acum seu in servitiu publicu si deosebitu despre cunoascintia limbelor.

Competitorii au mai incolo a insemna cu tota esapitate in cererile lor obiectele de invetiamentu, pe care voliescu ale preda; e de a se observ'a si acea ca, dupa ce istori'a dreptului si a imperiului germanu, pandepetele, dreptulu privatu universale germanu, dreptulu feudale, — etic'a, filosof'a dreptului si politic'a administratiunei interne se numesca atari obiecte, care se voru suplini din partea corpului profesoralu academicu deja esistendu pentru cursulu patruanale infiintatu cu inceputulu anului scolasticu curente, — competitorii respectivi au a determina de osebi pre langa acele obiecte, care voru alege din titlulu celor numite mai susu, obiectele care le voru volii ale preda dintre aceste la urma mentionate.

Mai incolo se observedia si acea, cumca concurentii respectivi voru ave a primi deocamdata dupa impregiurari nu numai denumirea de profesoru ordinariu seu extraordinariu, fara si denumirea de profesoru suplente, in care casu se stabileza unu salariu anuale de 700 fl. v. a. cu acelu adausu, cumca respectivului i sta calea deschisa a cere dupa documentarea capacitatiei sale practice denumirea lui de profesoru ordinariu — intielegunduse de sine, cumca timpul petrecutu in acesta calitate se va computa in timpul servitiului profesoralu de statu.

In urma se recomanda ca una conditiune recomandava la candidatiune depunerea doctoratului, seu celu pucinu una atare calificatiune, pe temelulu careia se se pote castig'a gradulu doctorale in timpul celu mai scurtu. — Abilitatea aratata la una facultate juridica seu la vreuna universitate inca se va considera.

Despre acesta se incunoscintia competitorii cu acea observare, cumca cererile lor documentate in modulu indicatu mai susu se le pred'e la directoratulu numitu pana in 12 Martiu a. c., care e terminu desftu pentru predarea cereriloru de competire la aceste posturi. —

Clusiu in 24 Ianuariu 1867.

De la Guberniulu reg. transilvanu.

Cursurile la bursa in 19. Febr. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. — cr. v.
Augsburg	—	—	125 „ 75 „